

Velikonoční svátky

Láska srdce mého není pro každého

Můžeme jen hádat, jestli tento vzkaz, napsaný na velikonoční kraslici, patřil milovanému chlapci anebo měl všeobecnější platnost. Každopádně je vajíčko (a kraslice) jedním ze základních symbolů Velikonoc, podobně jako beránek a kříž. Na kříži byl ukřižován Ježíš Kristus, který byl podle křesťanské víry jako beránek obětován za spásu světa.

Zuzana Pacinová

Velikonoce jsou svátky skutečného přátelství, protože Kristus při večeři jasně říká: Největší lásku má ten, kdo za své přátele dává život. Chceme-li se ptát, co se o Velikonocích odehrálo, pak je to právě velkopáteční kříž a velikonoční večere, kdy Kristus naznačuje, že on je ten, který přichází, aby navrátil člověku svobodu. Kristus jasně řekl, že nepřichází proto, aby obětoval životy druhých, ale aby on sám dal život za druhé. A ten, kdo chce jít Ježíšovou cestou, musí mít sílu a ochotu, když je to nutné, dát svůj život za druhé. To je podstata Velikonoc, připomněl v loňském velikonočním rozhovoru pro Veřejnou správu Dominik Duka, kardinál a arcibiskup pražský, metropolita a primas český.

Víme, že datum velikonočních svátků se proměňuje, protože v západní křesťanské tradici připadají vždy na neděli následující po prvním jarním úplňku. Pondělí velikonoční tak můžeme slavit v rozmezí od 23. března do 26. dubna. Lidové zvyklosti spojené s Velikonocemi se místně liší a velikonoční tradice, navazující na pohanské svátky jara, znamená také dobu oslav a veselí. V Čechách k lidové tradici neodmyslitelně patří pomlázka a koledování o Velikonočním pondělí. Muži a chlapci obcházejí domácnosti sousedů a známých a šlehají ženy a dívky vlastnoručně vyrobenou (dnes často zakoupenou) pomlázkou z čerstvého vrbového proutí. Mladé proutí má „vyšupané“ ženě předat co nejvíce životní síly a zdraví. Věří se, že

Kraslice s vyškrabovaným ornamentem, tzv. škrabka. Prostřednictvím kraslice mohla dívka v minulosti koledníkům „předat“ vzkaz. Na vyškrabovaných kraslicích bývaly nápisy, ale také symbolické kresby a ornamenty.

ženy a dívky mají být na Velikonoce důkladně vyšlehány, aby zůstaly zdravé a uchovaly si plodnost. ■

Nabízíme obrázky, které dokumentují ukázky z oslavy Velikonoc, jak byly prezentovány v muzeu v přírodě Veselý Kopec v uplynulém roce. Za popisky fotografií děkujeme jejich autorce PhDr. Iloně Vojancové, vedoucí správy Souboru lidových staveb Vysočina.

O Květné neděli se dodnes při bohoslužbě světi ratolesti kočiček. Na Českomoravské vrchovině se v minulosti ze svazků kočiček a další zeleně zhotovovalo tzv. ráhno. Ráhno nechali lidé rovněž posvětit v kostele a doma z něho postupně odebírali svazky kočiček. Věřilo se, že takové kočičky mají léčivou moc a ochrání dům před bleskem a požárem, pole před škodlivými silami apod.

O Božím hodě velikonočním rodina v poledne zasedla ke slavnostně prostřenému stolu. Nesměly chybět pokrmy připravené z kynutého těsta, vajec, „něčeho zeleného“ – tedy bylinek a případně i kůzlečích či jehněčích masa.